

V Bruseli 29. novembra 2021
(OR. en)

14212/21

LIMITE

COPEN 409
JAI 1280
CYBER 305
JAIEX 127
ENFOPOL 461
TELECOM 427
DATAPROTECT 265
EJUSTICE 101
MI 875
CODEC 1520

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Nariadenie o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov – správa o pokroku

Delegáciám v prílohe zasielame správu o pokroku v rokovaní o návrhu nariadenia o európskom príkaze na predloženie a uchovanie elektronických dôkazov.

Úvod

Na základe úspechov portugalského predsedníctva vynaložilo slovinské predsedníctvo od začiatku svojho mandátu značné úsilie na dosiahnutie pokroku v súvislosti s týmto spisom. Vzhľadom na rastúci význam kybernetického priestoru je veľmi dôležité vytvoriť účinný a spoľahlivý mechanizmus, ktorý poskytuje jasné štruktúry a záruky na získavanie elektronických dôkazov, a to pre všetky zainteresované strany vrátane orgánov presadzovania práva, justičných orgánov, poskytovateľov služieb a osôb, ktorých sa takéto postúpenia dotýkajú. Jeho vytvorenie bude tiež nevyhnutné pre účinnú spoluprácu s partnermi Únie z tretích krajín.

V tomto zmysle sa 9. júla uskutočnil štvrtý politický trialóg o tomto spise. Zákonodarcovia vzali na vedomie dosiahnutý pokrok a rokovali o niekoľkých hlavných nevyriešených otázkach v podstate, pričom nedosiahli dohodu. Dohodli sa, že sa pri výmenách názorov zamerajú na režim oznamovania stanovený v návrhu nariadenia vzhľadom na jeho kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní účinnosti samotného nástroja, ako aj ochrany základných práv. Zákonodarcovia sa tiež zhodli na tom, že kompromis o vhodnom režime oznamovania by sa mohol dosiahnuť len ako súčasť širšieho balíka zahŕňajúceho ďalšie dôležité otázky súvisiace s režimom oznamovania, ako sú pravidlá týkajúce sa uplatňovania dôvodov odmietnutia vykonania príkazu na predloženie dôkazov a ich dôsledky, ako aj pravidlá týkajúce sa informácií o používateľovi a prostriedkov nápravy, ktoré má k dispozícii osoba, ktorej údaje sa požadujú prostredníctvom príkazu na predloženie dôkazov.

Rámec rokování s Európskym parlamentom

Keďže zákonodarcovia sa zhodli na potrebe dosiahnuť kompromisný balík týkajúci sa režimu oznamovania, ale majú k príslušným otázkam značne rozdielne pozície, predsedníctvo sa na základe príspevkov členských štátov počas celého svojho mandátu zameralo na technické rokovania s rokovacím tímom Parlamentu. Pracovná skupina COPEN bola pravidelne informovaná o súčasnom stave a o otázkach, ktoré boli predmetom rokovania s Parlamentom. Rokovania v rámci pracovnej skupiny COPEN umožnili dosiahnuť v Rade konsenzus o možnostiach rokovania a obmedzeniach v rámci širšieho balíka týkajúcich sa režimu oznamovania. Neustále úsilie predsedníctva tak výrazne posilnilo rokovaciu pozíciu Rady.

Rokovania s Parlamentom sa uskutočnili vo veľmi dobrej atmosfére vzájomného rešpektu a dôvery a umožnili rokovacím tímom dosiahnuť významný pokrok, pokiaľ ide o pochopenie pozícií druhej strany a vymedzenie hlavných štruktúr možného kompromisného balíka. Nebolo však možné dosiahnuť dohodu o hlavných aspektoch plánovaného kompromisného balíka.

Podstata

Hlavná výzva rokovaní súvisí s potrebou nájsť rovnováhu medzi zabezpečením účinného mechanizmu na získavanie elektronických dôkazov v trestných veciach na jednej strane a ochranou základných práv osôb, ktorých údaje sa požadujú, na strane druhej, pričom je potrebné v plnej miere zohľadniť zásadu vzájomnej dôvery. Obaja zákonodarcovia v zásade súhlasia s touto potrebou. Pri takomto hľadaní rovnováhy má zásadný význam diskusia o vhodnom režime oznamovania pre rôzne kategórie údajov, ako aj o otázke dôvodov odmietnutia, ktorá s tým úzko súvisí.

Hlavný rozpor medzi zákonodarcami, pokiaľ ide o oznamovacie povinnosti, sa týka príslušnej úlohy štátov zapojených do postupov na uchovanie alebo predloženie dôkazov. Rada stavia svoju pozíciu na zásade vzájomnej dôvery a pravidlách, ktoré sa uplatňujú v kybernetickom priestore, a domnieva sa, že hlavnú zodpovednosť za zabezpečenie riadneho procesu a za ochranu základných práv každej osoby, ktorej údaje sa požadujú na základe príkazu, by mal mať vydávajúci štát.

Všeobecné smerovanie zahŕňa podrobné pravidlá v tomto zmysle. Parlament si však želá udeliť štátu presadzovania alebo vykonávania podstatné právomoci na dohľad nad všetkými príkazmi adresovanými poskytovateľovi služieb, ktorý sa nachádza na jeho území alebo ktorého právny zástupca sa nachádza na jeho území.

Pre veľkú väčšinu členských štátov je takýto systém neprijateľný. Po prvé, globálna oznamovacia povinnosť by vytvorila nezvládnuteľnú administratívnu záťaž pre štát presadzovania alebo vykonávania, keďže tento štát by v praxi pravdepodobne musel posúdiť každý príkaz adresovaný poskytovateľovi služieb alebo jeho právnomu zástupcovi, ktorý sa nachádza na jeho území. Po druhé, takýto systém by nezohľadňoval charakteristiky digitálnej komunikácie a kybernetického priestoru, ktoré sa veľmi líšia od prostredia, v ktorom fungujú tradičné nástroje vzájomnej právnej pomoci. Po tretie, pravidlá navrhované Parlamentom by mohli znamenať, že nariadenie by v niektorých prípadoch bolo menej účinné ako existujúce nástroje a opatrenia, ako sú napríklad v súčasnosti existujúce systémy dobrovoľnej spolupráce s poskytovateľmi služieb z tretích krajín. Pridaná hodnota nariadenia by v tom prípade bola mimoriadne obmedzená.

Rada však uznala požiadavky Parlamentu a ponúkla určité ústupky, čo by v podstate znamenalo, že štát presadzovania alebo vykonávania by mal väčšie možnosti, pokiaľ ide o ochranu – popri ochrane, ktorá je už zabezpečená vo vydávajúcom štáte – základných práv dotknutých osôb za určitých okolností. Parlament však považuje tieto ústupky za nedostatočné.

Medzi ďalšie nevyriešené otázky zahrnuté do predbežného kompromisného balíka, v súvislosti s ktorými je predsedníctvo presvedčené, že v rámci všeobecného kompromisu by malo byť v konečnom dôsledku možné nájsť riešenie, patria:

- zoznam dôvodov odmietnutia, pričom Parlament chce k prvkom, ktoré navrhla Rada, doplniť ďalšie prvky;
- podstata práva na prostriedky nápravy vo vydávajúcom štáte a v štáte presadzovania alebo vykonávania;
- podstata práva osoby na informácie o tom, že bol vydaný príkaz na vyžiadanie jej údajov a o získaných údajoch, najmä pokiaľ ide o to, v akom štádiu konania by takéto právo vzniklo.

Záver

Predsedníctvo konštatuje, že v záujme dosiahnutia dohody ponúkla Rada Parlamentu podstatné ústupky, pričom trvá na niektorých hlavných prvkoch všeobecného smerovania, najmä pokiaľ ide o tzv. kritérium bydliska, ktorým by sa zabezpečilo, že v prípadoch, keď osoba, ktorej údaje sa požadujú, má pobyt na území vydávajúceho štátu, nie je potrebné oznámenie štátu presadzovania alebo vykonávania. Parlament tieto ústupky doteraz nepovažuje za dostatočné.

Bez ohľadu na ústupky, ktoré ponúkol Parlament, sa predsedníctvo domnieva, že obe strany musia vyvinúť ďalšie úsilie na dosiahnutie kompromisu o tomto veľmi dôležitom spise. Kompromis sa však nesmie dosiahnuť za cenu vytvorenia nevyváženého a neúčinného nástroja, ktorý by značne obmedzil praktické uplatňovanie zásady vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v tejto oblasti. Predsedníctvo sa domnieva, že táto situácia by vznikla, ak by sa niektoré návrhy Parlamentu zahrnuli do konečného znenia nariadenia.

Je nevyhnutné, aby sa nariadenie prijalo a vykonávalo v dohľadnej budúcnosti. Predsedníctvo je presvedčené, že sa to stále môže podariť, ak sa zákonodarcovia budú usilovať nájsť účinné riešenia všetkých otvorených otázok v atmosfére spolupráce, ktorá sa doteraz počas rokovaní vytvorila.
